

Lejeforhøjelse var saa stor, at man maatte lade disse ellers under andre Forhold meget vel begrundede Betæneligheder falde, og Loven blev altsaa gennemført. Der er vist ingen Tvivl om, at de ekstraordinære Forhold, som saaledes bevirkede, at man gav en Lov, der brød med Principper, man ellers vilde holde paa, fremdeles er til Stede, endog i forhøjet Grad. Der har derfor ogsaa i Udvalget været Enighed om, at det ikke gaar an nu at lade Loven bortfalde. Og hvis man altsaa vil opretholde Lovens Gyldighed, bør man — det har der fremdeles været Enighed om — føre sig de indhøstede Erfaringer til gode og søge at give Loven et saadant Indhold, at den virkelig kommer til at svare til sin Hensigt. Ellers vilde man meget let risikere, at man fik alle Ulemperne ved en saadan ekstraordinær Lovgivning uden at opnaa de tilsigtede Fordele.

Derimod har det overvejende Flertal i Udvalget næret overordentlig store Betæneligheder ved, at Lovforslaget inddrager helt nye Omraader under sig og altsaa gør nye betydningsfulde Indgreb i Ejendomsretten. Jeg sigter herved særlig til Lovforslagets Paragraffer 3, 9 og 15.

I Lovforslagets § 3 inddrages, som det vil vides, Nybygninger under Lovens Omraade, medens de efter den nu gældende Lov er holdte ude og det med Forsæt, idet man er gaaet ud fra, at Tilbøjeligheden til at opføre Nybygninger ved privat Initiativ vilde blive alt for meget svækket, hvis de Folk, der kunde have Lyst til at bygge, vidste, at deres Bygninger vilde komme ind under Lovens Bestemmelser, saaledes at de ikke vidste, hvorledes de kunde disponere, og hvorledes de kunde fastsætte Lejen. Det forekommer det overvejende Flertal i Udvalget, at de Betæneligheder, som i sin Tid førte til at holde Nybygningerne udenfor Loven af 9. Juni 1916, fremdeles er til Stede, og at det aldeles ikke gaar an at tage Nybygninger med. Der er vist ikke Tvivl om, at blot den Mulighed, at Lovgivningsmagten senere ved Lov kunde inddrage Nybygninger under en saadan Undtagelseslovgivning som den, der her er Tale om, allerede har virket ret hemmende paa det private Initiativ. Det er derfor af største Vigtighed, at man ikke blot undlader at tage Nybygninger med, men ogsaa beroliger det private Initiativ ved at slaa fast, at Bestræbelser i Retning af at inddrage Nybygninger under Lovforslaget vil møde Modstand, saaledes at de private Bygherrer kan føle sig beroligede og for saa vidt med Tryghed

give sig i Lag med deres Foretagender. Fra Udvalgets Side foreslaas det altsaa at stryge Lovforslagets Bestemmelser om Medtagelse af Nybygninger. Hertil sigter Ændringsforslaget under Nr. 10.

Hvad dernæst angaar Lovforslagets § 9, giver den Lejeren Ret til efter Omstændighederne med Nævnets Samtykke at fremleje deres Lejligheder, selv om dette er forbudt ved bestaaende Lejekontrakter. Det er ogsaa en meget betænelig Bestemmelse. Eet er, at man forhindrer Husejere, Udlejere fra at udnytte den bestaaende ekstraordinære Situation til at fremtvinge Forandringer i den bestaaende Ordning og derved gøre sig ubillig Fordel; et andet, at man vil give Lejeren Ret til at fremtvinge Forandringer i de bestaaende Kontraktforhold og derved maaske fra deres Side udnytte Situationen til deres Fordel. Der er heller ingen Tvivl om, at en saadan Ret for Lejerne til eventuel Fremleje kan komme til at virke meget haardt overfor Udlejerne. Naar Fremleje er forbudt ved Kontrakt, er det i Almindelighed for at bevare en vis Karakter ved den paa gældende Ejendom. Denne Karakter kunde jo forandres fuldstændig, hvis man tillod Lejerne ved Fremleje at anvende en Lejlighed, som er bestemt til Beboelse for et mindre Antal Personer, og som normalt kan forudsættes kun at ville blive beboet af et mindre Antal Personer, til Pensionat eller et andet større Etablissement, hvorved Lejligheden maaske fyldes med tre til fire Gange saa mange Personer, som den efter sin Beskaffenhed er bestemt til. Udvalget foreslaar derfor at stryge Lovforslagets Bestemmelse om, at Lejere saaledes kan faa Ret til, med Nævnets Samtykke, at fremleje. Hertil sigter Ændringsforslag Nr. 20.

Saa er der Lovforslagets § 15. Her inddrages visse Forretningslokaler uden Beboelse under Lovens Omraade, nemlig saadanne, som benyttes af offentlige Myndigheder og lignende. Der har i Udvalget været Enighed om, at den saaledes opstillede Sondring ikke lod sig opretholde, og efter de Oplysninger, som er fremkommet efter Lovforslagets Udarbejdelse, har den højtærede Minister ogsaa været enig heri. Der er heller ingen Grund til særlig at begunstige Statsmyndigheder og andre offentlige Myndigheder fremfor private, idet de offentlige Myndigheder nemlig i Almindelighed kan forudsættes at staa langt stærkere overfor Udlejerne end private Folk. Men derimod er det fra den højtærede Indenrigsministers Side foreslaaet, at man